

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

A székely vasutak kérdéséhez.

II.

A magyar birodalom keleti kereskedelmének érdekei egyenesen és határozottan azt követelik, hogy a keleti irányban haladó áru a lehető legrövidebb uton juthasson keletre. De a székelyföldi kereskedelem és ipar is csak azon esetben számíthat gyorsabb felvirágzásra és folytonos versenyképességre, ha úgy kelet, mint nyugot felé meglesznek a lehető leggyorsabb és legolcsóbb szállíthatóság feltételei; tehát mindkét vitális érdek kielégítésére ugyanazon elvek kívánatnak. Ezért a székely vasutak fővonalának megállapításánál a jelzett elveket szem előtt tévesztetünk egy percig sem lehet és nem szabad.

Mert különben is csak ezen kívánalmakat kielégítő vasut felelhet meg úgy a székely ipar és gazdaság, mint a magyar birodalom keleti kereskedelme érdekeinek; nekünk pedig első sorban is mulhatatlanul egy ilyen vasut van szükségünk.

Arra pedig, hogy ily vasutat nyerhessünk, szerény nézetem szerint első sorban is tisztába kell jönnünk a székely vasutnak keleti végpontjával, vagy más szavakkal élve, meg kell határoznunk kelet felé egy oly pontot, a hova a lehető legrövidebb uton eljutni mindnyájan ohajtunk. — Azt hiszem, hogy e tekintetben mindannyian teljesen egyetérthetünk, mert ösztönte meggyőződésünk szerint ez a végpont csak Galacz lehet; innen el lehet

menni úgy Odessába, mint Konstantinápolyba, szóval a világnak mind a négy tája felé, és a mi fő, hozzánk legközelebb esik. De sőt Romániának az a vidéke is, a melyen a Székelyföld határától Galaczig jutunk, a legtávolabb van azon vonalaktól, a melyek Románia forgalmát délen Bukurest, Orsova, északon Jassy, Bukovina, Galiczia irányában teljesítik.

Ezen lényeges és igen öröndetes körülményt a székely vasut tervezeténél figyelmen kívül hagynunk különben sem volna szabad.

Ha már egyszer a végponttal tisztában vagyunk, — miután feltételezem, hogy kiindulási pontnak Budapestet feltétlenül elfogadtuk — nem marad más teendőnk hátra, mint az, hogy tekintettel a már meglevő állami vasutvonalakra, a Székelyföldön keresztül Galaczig a legrövidebb utat kutassuk.

A meglevő állami utakra tekintettel mondám, mert ha Erdélynek Kolozsváron innen semmi vasútja sem volna, ezen esetben a vonalzó a térképen egyfelől Kolozsvárra, másfelől Galaczra illesztve, oly egyenes és rövid irányt jelölne ki, mely minden kétségen kívül úgy az összes Székelyföld, mint a keleti kereskedelem érdekeinek leginkább megfelelne; s miután nemcsak az összes székely érdekeknek felel meg minden tekintetben, hanem egyszersmind a magyar birodalom keleti kereskedelmi érdekeinek is, a mennyiben ez a legrövidebb és így legolcsóbb keleti vonal

lenne: azért ez esetben még azon nagy technikai akadályoktól sem lenne szabad visszarettennünk, melyeket a közbeeső havasok okoznának, mert az ezen vonal kiépítésével járó nagyobb mérvű költségek a már említett előnyök dusan kárpótolnák.

Igen, de ma már bevégzett tényekkel állunk szemben. A magyar államnak Kolozsvártól kelet felé meglehetősen hosszú és jelentékeny vasutvonal áll fenn, melyet még azon esetben sem lenne szabad figyelmen kívül hagynunk, ha az állam pénzügyi viszonyai sokkal kedvezőbb állanának. S ezért mi természetesebb, mint az, hogy a jelen viszonyok között a már említett tényállások tüzetes számbavétele után kereshetjük csak azt a fővonalat, mely, míg a Székelyföld lakói egy jelentékeny részének igényeit az első pillanatban is már nagy mérvben kielégítene, egyszersmind a legrövidebb is lenne, mert építése is nagyobb mérvű technikai akadályokba nem ütköznék, s a lehető legkevesebbe is kerülne.

És végül az Oláhországgal leendő csatlakozás szempontjából talán nem lesz fölösleges még azt a szorost is megkeresnünk, a melyhez valamely romániai vasuti állomás legközelebb van, mert ott legkönnyebben feltehető a román kormány csatlakozási hajlama is.

Ha mindezen, szerény nézetem szerint fontos tényezőket számbavettük s elfogultság és részrehajlás nélkül keressük a legolcsóbb és legjobb irányt:

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond sorért vagy annak térfogatáért: 4 kr, s minden egyszeri közlés után 30 kr bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyilvtér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr díjért közöltetnek.

A „Székelyföld” tárczája.

A fátyol.

(Rajz.)

Irtá: Margitay Dezső.

(Vége.)

Mikor hazament a nevelőből, szilárdul és visszavonhatatlanul elhatározta magát, hogy holnap kegyetlen főfájással fog fölébredni. Egész éjjel azon tusakodott magában, hogy ugyan hogy is kell csak nyögni, mikor az embernek a feje fáj?

Mert nem minden betegségben egyformán nyögni az emberek. Teszem, a kit a hideg lel:

— Buvu-vu! Buvu-vu! — A kinek a foga fáj:

— Szü-czi! Szü-czi! — A kinek szurása van a mellében:

— Jah-a! Jah-a!

Aztán meg: sápadt-e, a kinek a feje fáj? Elfelelt megkérdezni Maritól, hogy sápadt volt-e, mikor elnyögte a kapusont?

Lehet, hogy nem kell okvetlenül sápadtnak lenni, a kinek csak a feje fáj; de az is lehet, hogy okvetlenül annak kell lennie. Tehát legyen inkább mindenestre sápadt, semhogy belesüljön a betegségbe.

De hogyan?

Azt nem lehet mondani, hogy:

— Jahahaj, ühm, ühm — sápadt vagyok! Azt látni kell.

Eszébe jutott gyermekkorából, mikor még szakállkát viselt álla alatt, hogy a sötét szobában esténként gyakran játszott gyufával. Megnedvesítette nyelvvel a gyufafejeket, mire a gyufafejek villogni és fényesen füstölni kezdtek; a szájacskája is fényes volt a föloldott villótól és olyan fanyar édes ízt érzett, melytől gyomor-émelygést kapott.

Másnap rendesen ágyban kellett maradnia legalább délig s mikor felkelt, — igen élénken emlékszik még rá — olyan sápadtka volt!

Nos... kinyújtotta karját, végigtapogatta az éjjeli asztalkát; megtalálta a gyufát a gyertya mellett és...

Bizony reggelre halványka lett. Nem is kellett nyögni; mama az első pillanatra meglátta rajta, hogy valami baja van s hozzá sietve, megtapogatta a homlokát.

— Mi bajod, Mari?

— Ühm, ühm, mama — egy kicsit — fáj a fejem.

Mama összevonta szemöldeit; nem szokott jajveszékelnit, ha megijedt, hanem összevonta szemöldeit.

— Azt akarod mondani, hogy nagyon.

— Bizony — egy kicsit...

— Izzadsz is!

— Csak egy kicsit.

Mama gyorsan eltávozott a szobából, magára hagyva az öreg Marit, a kinek most már nem lett volna okvetlen szüksége a nyögésre, az ajtó bezáródásával megpróbálta mosolyogni, hanem aztán mégis csak behunyta a szemét s bágyadtan bocsátotta hátra fejcskáját a fehér vánkossra.

Mikor újra fölpillantott, a mama és Stieber bácsi állottak ágya mellett.

— Hm, hm! — mosolygott Stieber bácsi. Nos, nos, hát mink fáj, mi?

Az öreg Mari mosolyogni iparkodott s kezének egy rándításával akarta tudtára adni Stieber bácsinak, hogy szeretné, ha közelebb hajolnék hozzá.

— A fejem, a fejem fáj, Stieber bácsi! — nyögte egy újabb, kérő mozdulattal.

Stieber bácsi engedett a kérelemnek s egészen közel hajította fejét Marihoz, miközben úgy tett, mintha a szemhéjait vizsgálná.

— Édes, kedves Stieber bácsi! nem akarok többé kapusont viselni — susogta könnyő hangon, fehér kezecskéit összetéve.

Stieber bácsi fölkapta a fejét; arca egy fél araszszal hosszabb lett, mint rendesen; néhány pillanatig hallgatva és mereven nézett a kis beteg bágyadt fényű szemei közé;

hiába kutatunk a térképen bárméddig, mert fővonalnak nem kaphatunk jobbat, mint a Háromszék megye főispánja méltóságos Potsa József ur mint engedményes által tervbe vett ágostonfalva—bükcsád—ojozi vonal.

Mintha hallanám több igen tisztelt olvasónak ezen állításomra vonatkozó kérdését, hogy: hát ugyan miért? Bocsnát! csak egy kis türelmet kérek; hisz én is épen ezen kérdésre akarok felelni, mivel egyáltalában még magánkörben is teljes erőmből kerülöm az olyan állításokat, melyeket indokolni nem tudnék s a nyilvánosság terén plane minden ilyest megbocsáthatatlannak tartanék.

A már eddig elmondottakból is ki számíthatta a figyelmes olvasó, hogy milyenszerű igényeket fűzök én a legelőre kiépítendő székely vasutvonalhoz. Nézzük meg tehát egy kissé részletesebben a kérdés alatt levő ágostonfalva — ojozi — galaczi vonalat és vizsgáljuk meg a következő alkalommal, mennyire felel meg ez az általam jelzett és kereskedelmi szempontból senki által helyesen nem ignorálható kívánalomnak.

Molnár Józsiás.

A székely vasutak kérdése a képviselőházban.

A képviselőház hétfői és keddi ülésein a közmunka- és közlekedésügyi miniszterium költségvetésének tárgyalása alkalmával a székely vasutak kérdése is felmerült, az erre vonatkozó felszólalásokat az alábbiakban közöljük.

A kérdést a hétfői ülésen Dobránszky

később újra lehajlott, elkezdett szimatolni Mari feje körül, s mikor ismét fölegyenesedett, még komolyabb volt, mint azelőtt.

— Gyufa, — van gyufa itt a szobában?

Mari most már igazán halavány lett; eddig az ajkain volt némi pir, most onnan is eltűnt minden vér. Esdekelve tekintett az öreg orvosra.

— Gyufa? — kérdezte a mama meglepetve. — Talán gyertyát gyújtassak?

— Nem, nem szükséges; de gyufának kellett itt lenni. — Marira fordította tekintetét s látta, hogy annak két szemszögletéből két könny gyöngyözik lassan alá az arcán.

— Gyufának kellett itt lenni — folytatta tovább Stieber bácsi. — Vagy ha nincs, hát kérek tentát és papirost, hogy receptet irhassak.

A mama nem értett az egészből egy szót sem, de azért sietett ki a szobából, hogy előkerítse a kívánt tárgyakat.

— Mari! — susogta a jóságos arczu Stieber bácsi, újból lehajolva betegéhez és újból szimatolva a feje körül. — Mari! Mit jelent sen ez?

— Nem akarok kapusont viselni, Stieber bácsi!

— Hol vette a gyufát? Mennyi volt a gyufa?

— Rendelje meg, kedves Stieber bácsi,

Péter vetette fel. Felhívta a ház figyelmét ama nagyjelentőségű vasút kiépítésére, mely keleti irányban van hivatva összekötni a mi hálózatunkat nemzetközi nagy vonalokkal. Ez oly kérdés, melyet nem kell sokáig fejtegetni. Múltóztassék csak a vasuti térképre nézni és azt fogják találni, hogy éppen abban az irányban, hol fontosabb érdekeink vannak, éppen a keleti irányban, egész határszélünkön roppant vonalon tulajdonképp csak egyetlenegy kisjelentőségű nemzetközi csatlakozás van Brassón át Tömösénél. A marosvölgyi-tölgyesi csatlakozás nagyfentosságu azért, hogy Magyarországot a keleti piacokkal Romániával, a Feketetengerrel és az ott érintkező egész keleti világgal összekösse; hogy egy olyan utunk legyen, melyen Magyarországnak és különösen a keleti határszélén fekvő Erdélynek bányakincseit, erdőkincseit és egyéb termékeit értékesíteni képesek legyünk, hogy azon a vonalon a magyar nemzet érdekében nagyra hivatott székely nép erősödhesse, fejlődhesse és uttörője legyen Keleten a mi kereskedelmünknek. Fontos ez utvonallal hűvelmi szempontból, nemzetiségi szempontból. Közgazdasági, mivelődési, közigazgatási nagy érdekekből is roppant horderővel és fontossággal bír ez az út. Kéri a minisztert, jelentse ki, vajjon a pénzügyi bizottság ama kijelentése, hogy most már vasut-hálózatunk kiépítése oly megálló ponthoz érkezett, hol a beruházásokkal szűnetelnünk kell, arra is vonatkozik-e, hogy ne építsünk a Marosvölgyön, a Székelyföldön mostanában vasutat?

A keddi ülésen felszólalt Lázár Ádám. Az ország végvidékeinek, különösen az erdélyi szorosok védelmének érdekében kívánatosnak tartja a Székelyföldön keresztül vezető vasutvonal kiépítését. Régebben adatott engedély egy Szász-Régentől Tölgyesi vezető vonal kiépítésére; de ez engedély birtokosai eddig nem hallattak magukról. Van azonban egy másik terv is, az n. n. első székely vasut terve, mely Héjasfalvától Gyimesig vezetne, s melynek engedélyesei ifj. Dániel Gábor és Ugron Gábor. Ez első székely vasut-társulattal szemben Dobranszky Péter a hírlapokban állást foglalt s ő a szászrégen-tölgyesi vonalat ajánlja kivételre. Ezután a szónok részletesen ismerteti a két terv közötti különbséget s konstatálja, hogy a székelység az előbbi, vagyis Ugron terve iránt viseltetik bizalommal, mely közelebb hozza Galacz kikötőjét és a tengert s kereskedelmi összeköttetést létesít a székelyföld és a nyugat, a székelyföld és Románia között. Az eszme életrevalósága mellett különben legjobban tanuskodik Székely-Udvarhelymegyének közgyűlésén hozott egyhangú határozata, melylyel 446000 forintot írt alá a törzsrésztvényekből az első székely vasut érdekében. S végül reméli, hogy

a közlekedésügyi miniszter, kit csak legközelebb választott meg Székely-Udvarhely diszpolgárává, szintén pártolni fogja az ügyet.

Báró Kemény Gábor közlekedésügyi miniszter így nyilatkozott: A ház előtt egy kis lándzsatorós folyt le két vasut irányában. Egyik az ugynevezett első székely vasut, hol a név hamarabb született meg, mintsem a tény léteznék, másik a tölgyesi vasut. Én, t. ház, ezekkel szemben meglehetősen semleges állást foglalok el és különösen megkívánom jegyezni, (Halljuk!) hogy ohajtom mindkettőt és egyiket a másikkal ellentétben állónak nem tartom. A mi a tölgyesi vonalat illeti, ennek kiépítését ohajlandónak mondom már a múlt évben, és mondom, hogy a határszélég csak úgy lehet kiépíteni, ha folytatása biztosítva van. Felhivattam, hogy az erre vezető lépéseket ez irányban igyekezzem megtenni; akkor nem volt helyén, de azt gondolom, hogy most közelebbről oly tárgyalások fognak bekövetkezni, melyekben ez is eldöntésre kerülhet és én szívesen fogom előmozdítani ennek is érdekét. A legkevésbé sem tartom azt, hogy az ugynevezett első székely vasut, mely Héjasfalvától Udvarhelyre s innen Csík és Gyimesre menne, ellentétben lenne a másik vasutal, mely a Maros mentén halad. E két vasut megfér egymás mellett. Részemről igen szeretném, ha ez is létesülne s a mi tőlem fog függni, e tekintetben a szükséges lépéseket meg fogom kísérelni.

A m. sz. korona orsz. vör. ker. egy. K.-Vásárhely v. választmányának közgyűléséből.

Titkári jelentés.

(Vége.)

Ismerve a Székelyföld szomorú közgazdasági, ipar- és kereskedelmi viszonyait, s tudva, hogy hányféle jótékony cél érdekében vétetik igénybe: a múlt évben fiókegyleteinknél észlelt csekély hanyatlást nem a jó indulat hiányában, hanem éppen az említett viszonyokban keresem, s erősen meg vagyok győződve, hogy a jövő év az első kezdett virágzó állapotára fogja ismét juttatni fiókegyleteinket.

Mint örvendetes jelenséget kell megemlítenem, hogy ha vidéki fiókegyleteinknél a tagok létszáma nem mutat is fel szaporodást, de a tevékenység a közvagyon gyarapítására nem hiányzott sehol. Mindenik fiók több mulatságot rendezett az év folyamán alatt, melyeknek jövedelmei szép összegekkel gyarapíták egyletünket. Ezen ügybuzgóság a legjobb bizonyosság az iránt, hogy egyletünk szép humán eszméje iránt megvan a kellő érdeklődés s hogy az ezután évről évre mind nagyobb tért fog magának hódítani.

aggodalomnak! — „Majd megmondom a többit!“

Oh, milyen kegyetlenek is ezek az orvosok! Nem elég, hogy a szegény Mari igazán kényelmetlenül érzi magát attól a halványító szertől; nem elég, hogy nem hallhat biztató ígérést a szembehúzó kalapka iránt: még attól is rettegnie kell, hogy hátha Stieber bácsi mégis csak beszélni fog a mamának bizonyos gyufafejekről?

Nem beszélt.

Ezt onnan lehetett tudni, mert estére megint oda tették a gyertya mellé a csomag gyufát; a mama sem mondott egyetlen egy szót se, a miből valami gyanusát lehetett volna következtetni; hanem másnap ismét megjelent Stieber bácsi, s azon ürügy alatt, hogy a szemén fog nézni valamit, hozzá kajolt és susogva kérdezé:

— Havanna, zöld vagy fekete legyen az a kis kalap? — kacintott egyet; megsimogatta az arcát, de aztán meg is fenyegette száraz mutató ujjával.

Havanna színű lett a kis kalap.

Legelsőbben is természetesen Marihoz, a másik ágból való Marihoz kellett benne elmenni.

— Ne maradj nálunk — susogta. — Mondd, hogy sétálni indultál.

— No Mari, most már csakugyan maradni fogsz — mondta a másik ágból való

Nem mulaszthatom el, hogy a központ által segélyezett kórházról is egy néhány szóban meg ne emlékezzem. Mivel azonban a kórház életéről a közelebb tartott közgyűlés jelentései tüzetesen szólnak, én csak általánosságban szólok hozzá.

Kórházunk az elmúlt évben megmutatá életképességét, s minden tekintetben méltó volt azon kegyes pártfogásra, melyben a központ részesíté. Ugy a gyógykezelés, mint a külső és belső berendezés minden tekintetben modern és a kor igényeinek megfelelő, s a mindenben mutatkozó czélszerűség, rend és pontosság méltó bámulatot keltett a látogatókban s az idegen utazókban, kik olykor-olykor e szép virágzó intézményt megtekinték, magas fogalmakat keltett a Székelyföld műveltségéről és keresztényi gondolkozásáról.

A gyógykezelésért az érdem Dr. Sinkovics Ignác lovag urat illeti, ki igazi odaadó buzgósággal teljesíté főorvosi teendőit. Nem szabad ez alkalommal megfeledkezni a szerény munkásokról sem, t. i. a vörös kereszt ápolónőkről, kik a legnagyobb odaadással és szakértelemmel teljesíték az ápolást s nagy részben befolytak, hogy a kórház rövid idő alatt oly nagy népszerűsége jutott. Különös dicséretet érdemel Szűcs József polgármester, a kórház nagyérdemű gondnoka, és az összes kórházi kezelő bizottság, kik fáradságot nem ismerő munkássággal vezették a kórház ügyeit; hanem mindenek felett áll a kórház és veres kereszt kitűnő elnöknője, Br. Szentkereszt Stephanie ő méltósága. A kezdettől mai napig ő volt jó szelleme, éltető lelke a kórház létesítése körül megindult mozgalmaknak. Mint minden humán intézet városunkban, ugy a veres kereszt egylet és ezzel kapcsolatos kórház is az ő kezdeményezése folytán alakult meg s az ő emberfeletti munkássága által nyert további életet; az ő emberszerető lelke dicsfényével övedzi intézeteinket s megvédi és megoltalmazza azokat minden veszélytől. A legőszintébb örömmel kell megemlékeznem azon kitüntetésről, mely elnök Báróné ő méltóságát a múlt év folyamán érte, midőn legjobb Királynénk ő felsége legmagasabb elismerésének adott kifejezést azon üdvös munkálkodásért, melyet elnök Báróné a veres kereszt egylet érdekében kifejtett. Mi, kik minden alkalommal igyekeztünk elnök Báróné iránt érzett bámuló tiszteletünknek kifejezést adni, ezuttal is őszinte szívvel csatloljuk a mi szerény hódolatunkat a trónról jött legmagasabb elismeréshez, s legyen szabad ezen jelentésemben a magas kitüntetés felett érzett őszinte örömmel kifejezést adni.

Ezek lennének, t. közgyűlés, miket szükségesnek látam jelentésemben felvenni, s ha az talán fogyatékos és nem elég kimerítő, szolgáljon mentségemül, hogy nem voltak

Mari mamája. — Itt van az öreg Mari; szépen eltölthetitek a délutánt a kertben.

Egyiknek sem látszott föltűnni az ujdonságot havanna kis kalap.

— Oh, köszönöm liebe Tante — de — én — egy kissé sétálni akarok s csak azért jöttem, hogy ha Marinak nem volna kedve ellen...

— Látod mama, az öreg Mari is sétára indult; csak nem fogjuk el a sétától?! — Most már nem lehet az a kifogásod sem, hogy hogy bocsátasz el egyedül? — Adieu mama! Kiszti hand! Gyere öreg Mari. — Kiszti hand!

Valami papírféle ropogott a felöltője alatt, mikor az öreg Mari karját karja alá kapva, gyorsan kiszökölt vele az ajtón.

— Ne szorítsd úgy magadhoz a karomat. — Összetörök nálad valamit.

— Pszt! A fátol. — Hamar, hamar, hogy vissza ne találjanak hivni!

— Micsoda? Te a fátolt hódod, Mari? Mit akarsz?

— Nem látod, milyen szépen ragyog a nap? — Ah, ah! Neked is kalapod van? — Csinos. — Annál jobb! — A külső sétatérén ember ember hátán lesz. — Én mindjárt az alatt a kapu alatt feltűzöm a fátolt kalapomra és... Begyeshedve tett néhány lépést, mellől előre nyomva, fejét pedig hátra-szegve.

kezemnél biztos adatok. Jelentésem az ohajtással zárom be, hogy egyletünk dísz eszméje a veres kereszt jelvénye alatt hassa át egész társadalmunkat s konyhában és palotában legyen az szeretett és népszerű, s igyekezzék ki-ki tehetsége szerint hozzájárulni ezen szép egylet felvirágoztatásához, mely dicsőségesen uralkodó apostoli Királynk és legjobb Királynénk védelme alatt áll.

Levelezés.

T. szerkesztő ur!

A „Székely Nemzet“ múlt évi 201. számában a „Tanügy“ rovat alatt Ferencz József tan.-egyl. jegyző ur vett magának fáradságot, hogy becses lapjának múlt évi 99-ik számában megjelent válaszatot figyelmére méltassa.

Nem volt ugyan szándékom ezen ügyben még egyszer tollat venni kezembe, de mert fennebbi közlemény csekély személyemmel is foglalkozik, kérem t. szerkesztő urat következő nyilatkozatomnak becses lapjában tért adni.

A t. jegyző ur tehát nem akar az iskolaszékkel polemizálni; ezt elhiszem, mert meggyőződés az, hogy iskolaszékünk teljes igazában van s hogy annak eljárását csak a rosszakarat s a kötekedni vágyás bírálhatja ugy, miként azt — ha ugyan a t. jegyző ur volt azon „egyleti tag“ — tette. Nem tartottam volna azonban feleslegesnek azon „másik ujság“ — ot is megnevezni, melyben az iskolaszék válasza volt, hogy a közönség annak elolvasása után ítélhessen.

A mi pedig közleményének azon passzusát illeti, hogy: „Azon hirhadt iskolaszéki határozat egyedül és kizárólag a helybeli tanítónő kedvéért hozott, ki a gyűlés színe előtt nem akart tanítani s ki a gyűlés érdemleges és tárgyilagos bírálatának nem akarta magát alávetni, mert ezt tekintélyen alólinak tartotta, lévén ő tanítónsága a híres iskolaszéki határozatot aláírt iskolaszéki alelnök urnak a kedves neje. Ez az igazi ok és nem az, a mit az iskolaszék kürtől s ehhez pedig nem kell kommentár“ — meg kell jegyezni, miszerint a t. jegyző ur, ugy látszik, az egylet szabályrendeletét sem ismeri, mert különben tudnia kellene, hogy csakis az egylet tagok kötelesek a gyűlésekben részt venni; miután pedig a taploceai tanítónő csak egy néhány nappal a gyűlés előtt lett megválasztva, még ideje sem volt arra, hogy az egyletbe beiratkozzék, illetve abbéli szándékát szabályszerűen bejelenthesse, s ha még tekintetbe vétetik, hogy éppen szünidő volt a gyűlés napján, határozottan állítom, hogy nem is volt köteles a gyűlésen megjelenni.

Az öreg Mari arczai kipirultak; szeme megcsillant. Valami láz fogta el; megragadta a másik ágból való Mari karját, hogy visszatartsa őt a kaputól, mely alá be akart futni.

— Mari! nem, mig nekem is nem veszünk.

— Neked? — nézett rajta végig a másik ágból való Mari. — No, a mi azt illeti, türehet ő orrocskád van; az ajkaid meg igazán csinosak. No nézd már, hogy ezt eddig észre sem vettem. Persze, hogy meglehetősen fogsz kinézni. Jer!

Egy félóra mulva kart karban a sétatérén voltak. Az egyiknek fehér, a másiknak havanna fátolka simult az arcához, magasan hordott orrocskák leghegyét, a lehető legpirosabbra harapdált ajkakát, a kis csábító állacsákat s az arc közepén kacérkodó gödröcskéket zsákmányul engedve a férfiszemeknek.

— Hajolj hozzám és mondj valamit! — susogta Mari, a másik ágból való.

— De mit? — kérdezte szintén susogva az öreg Mari.

— Hahaha! — kacagott föl hangosan Mari, a másik ágból való, miközben lopva két urra lesett, a kik az út melletti padok egyikén ültek. — Haha! Minő kíváncsi vagy, édes Mari! — Nem! Csak azért sem mondhatom meg; okom van rá. Nos, ne is faggass! — Különben is ez olyan kérdés, melyre a gróf válaszolhatna leginkább.

mint Marinak megrendelte, hogy nem szabad többé kapusont viselnem.

— De mennyi volt hát a gyufa?

— Nem volt egészen tele a csomag... Csak azért, hogy nem akarok többé kapusont viselni... De Stieber bácsi, ha megmondja a mamának...

Az ajtó föltárult, a mama belépett, íróeszközöket hozva a kezében.

Stieber bácsi fölegyenesedett; ravaszul mosolyogva vakargatta körül az állát, aztán komoly arcot öltve, a mamához fordult.

— Hm, hm! — kezdte az orrán keresztül, mint a hogy az orvosok szokták, ha fontoskodni akarnak, mialatt félszemmel az öreg Marira lesett. — Nekem természetesen, mint háziorvosnak — hm! — egészen őszintén kell lennem; — egészen őszintének! — A beteg kisasszony...

A papirosokat kezdte lassan nyirbálni.

— A beteg kisasszony...

Mari, mint egy megszorított egérke a divánláb háta mögött, nyugtalanul, pihegő kebelével hallgatózott.

— A beteg kisasszony — hm — ma nem fogja elhagyni az ágyat; holnap — hm — majd meglátjuk; de — ezentul nem lesz szabad neki meleg kapusont viselni, — hm — semmiféle kapusont, mert a fej szabad mozgása — hm. — Majd elmondom a többit...

Tehát nem szakad egyszerre vége minden

És most ajánlom jegyző urnak, hogy mielőtt jövőben is tollat ragadna talán más fantáziájának nevet adni, ismerkedjék meg az 1878-ban kiadott utasítással is, melyből azt is megtanulhatja, a mit még nem tud, t. i. hogy nem alelnők, hanem polgári elnökök lehet szó. Ez válaszom és czáfolatom a jegyző ur közleményére.

Végül még azt is ajánlom a t. jegyző urnak, hogy szép hivatásának tanítványainál igyekezzék megfelelni, mert nagyra törő s feltűnni vágyó szándéka sokszor csütörtököt mondhat e téren, főleg ha mindig annyira lesz igaza, mint mostan is.

Mondhatnék önnek, t. jegyző ur, egy mesét az oroszánbőrőről, mely igen hasonló eljárásához; ha kíváncsi rá s még kedve van tovább fűzni eszméje láncolatát, elmondom a következő alkalommal. Most Isten velünk!

Lárencz.

Különfélék.

— A m. kir. posta-takarékpénztár közvetítő hivatalának működése a kézdívasárhelyi kir. postahivatalnál folyó évi február 1-én veszi kezdetét. Takarékbetétek 3% kamatozó százalékkal 50 krajczártól 1000 forintig eszközölhetők. Az erre vonatkozó bővebb felvilágosítással a legszívesebben szolgál a hivatalos órák alatt a fennemlített kir. postahivatal.

— **Mulatság.** A háromszékmegyei Erzsébet árvaléány-nevelő intézet kezelő-bizottsága 1886. február hó 6-án a kézdívasárhelyi tanácsház dísztermében sorsolással egybekötött társas-estélyt rendez. Belépti díj személyenként 60 kr. Kezdeté este fél 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók tek. Fejér Lukács egyleti pénztárnok ur kereskedésében. Az intézet növendékei által készített 15 darab 250 ft értékű nyeregmény-tárgyak kisorsolása a 12 órakor tartandó szünet alatt fog megtartatni. A kibocsátott sorsjegyek, tekintve a tárgyak értékes voltát, nagy kelendőségnek örvendenek. A kihuzott számok hirlapilag is közöltetni fognak. Műsorozat: 1. Énekel a kézdívasárhelyi tanító dalkör. 2. Szaval Szentpéteri Mariska k. a. 3. Népdalokat énekel zenekisérrettel Borcsa Miklós ur. 4. Felolvas Dobay János ur. 5. Czimbalmon játszik Bándi István ur. 6. Szaval Benkő Sándor ur. 7. Énekel a tanítói dalkör. Műsor után táncvigalom. Rendező bizottság: Szabó Mózesné, Kelemen István, elnökök. Benkő Mari, Dobay Lajosné, Fejér Nina, Kelemen Ilon, Málnási Albina, Nagy Dénesné, Nagy Lajosné, Szabó Anna, Székely Málna, Török Mari. András Mózes, Baka Mihály, Bartha Mór, Benkő Gyula, Benkő Sándor, Biskontini Péter, Boeskor Kálmán, Borcsa Miklós, Demény Ferencz,

Az öreg Mari karja megrándult a csodálkozástól.

— Miosoda gróf?

A két ur fölállt a padról s kíváncsi és meglehetősen szemtelen pillantásokkal megregetve végig Mariékát, lassu lépéssel követték őket.

Nem voltak már valami fiatalok, hanem fölötté divatosan voltak öltözve. Az egyiknek csipetű volt az orrán, arany keretbe foglalva; a másik aligha nem festette a haját, mert ha oldalt sütött rá a nap, olyan furcsa, zöldes forma színből játszott. Különbben mind a kettő kedvelője lehetett a jó szagnak, mert ha a szél felőlük lebbent az elől haladó lányok felé, ezek csak úgy usztak az eau de cologne- és rezedá-illatban.

Mari, a másik ágból való, titkos nevetéssel szorította meg az öreg Mari karját.

— Pszt! Nem látod? Ezek most követni fognak bennünket, a merre nekünk tetszik. Idegenek és elegánsak. Ha gróf volna valamelyik!

A lányok meggyorsították lépteiket s Mari, a másik ágból való Mari titkos, karral való kormányzásához képest egy mellé-utczába tértek be, mely meglehetősen néptelen volt.

A két ur, szintén kart karban, nyomon követte őket.

— Ferdinánd! — mondta az egyik, a ki

Dobay János, Fejér Antal, Fekete Péter, Hosszu Béla, Máthé Antal, Nagy Dénes, Nagy Károly, Nagy József, Dr. Póka Dezső, Dr. Sinkovics Aurél, Dr. Szacsavay Gyula, Szentiványi Kázmér, Tóth Gyula, Vajna Károly.

— **Értesítés.** A kézdívasárhelyi takarékpénztár részvénytársaság 13-ik évi rendes közgyűlése folyó 1886. év február hava 14-ik napján délután 2 órakor fog megtartatni az intézet helyiségében, miről a részvényesek tisztelettel értesítettek. Az igazgatóság.

— A csikszeredai polgári olvasókör folyó évi február hó 1-én (hétfőn) az „Arany csilag” vendéglő nagytermében a kör könyvtára javára zártkörű házas táncmulatságot rendez. Belépti díj: személyenként 50 kr, család-jegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté fél 8 órakor. Ételek s italokról és azok pontos kiszolgálásáról, ugy ruhatarról gondoskodva van.

— A csikszeredai takarékpénztár részvénytársaság január hó 24-én tartotta meg rendes közgyűlését Csik-Szeredában, mely a részvénytulajdonosok élénk érdeklődésének adta jelét. Legérdekesebb mozzanata volt az igazgatósági jelentés, melyet lapunk közelebbi számában fogunk közölni. Élénk mozgalmat keltett a tisztújítás is, melynek eredményeként jelezhetjük, miszerint elnöknek közfelkiáltással ismét Lázár Domokos ur lett megválasztva. A tisztikar következőleg alakított meg: igazgató-pénztárnok Pototzky Kristóf, könyvelő Sprensz György, titkár Dr. Fejér Antal, ügyvéd Csedő István, s-könyvelő Sprensz Romeo. Igazgató választmány: Nagy Imre, Nagy Sándor, Imets F. Jákó, Száva Lukács, Szabó Miklós, Gál József. Felügyelő bizottság: Domokos János, Molnár Lajos, Deák Ignác.

— **Gyergyói hírek.** Az alfalvi intelligencia folyó hó 19-én igen sikerült filaréstelet tartott. A jó kedv általános volt s a mulatságnak éjjeli 1 órakor volt vége. — A gy-szentmiklósi önkéntes tűzoltó-egylet saját céljainak előmozdítására folyó évi február hó 6-án a Laurenczi-féle nagyteremben zártkörű táncestélyt rendez.

— **Öngyilkosság.** A következő sorokat vetjük: Bálafalván Réthi Antal rossz viszonyban élt a feleségével. Többször megtörtént, hogy midőn eltávozott hazulról, az asszony elhordott minden ingóságát a házból. Így történt folyó hó 23-án is. Réthi A. ugyanis a nevezett napon Csikba menvén marhát vásárolni, az asszony, felhasználva az alkalmat, mindent elvitt a házból, s midőn a férj haza érkezett, üresen találta a házat. Ez szörnyen elkeserítette Réthi Antalt, s 26-án panaszra ment Kézdi-Vásárhelyre a járásbíróshoz,

csipetűt viselt az orrán. — Érdekes két mókus, mi?

— Halod?! — sugta az öreg Mari.

A másik ágból való Mari titokban megszorította a karját és némán kaczagott.

— En ezt a havanna kalapost tartom — válaszolt a zöldes haju ur.

Az öreg Mari szorongva simult közelebb társnőjéhez.

— Szép, harapni való állacskája van s úgy kándikál ki orra hegye a fátol alól, mint az érett cseresznye az árnyékból.

— Istenem, istenem, édes Mari!

— Isten neki! Hogy össze ne vesszünk, átengedem neked, pedig... Meg kell valani, hogy nagyon kedvesen tud tipegni. A pihés galamb jut eszembe róla.

— Ni! még utóbbel fogjuk szalasztani. Jer!

Nyilván úgy gondolták, hogy könnyű lesz utólniök az előttük haladókst; de csakhamar tapasztalniok kellett, hogy két megriadt lány mire képes, ha valaki elől „igazán” futni kell.

Egyik sötétes, elhagyott ut a másik után marad el; forduló forduló ér; a két Mari se jobbra, se balra nem nézve, mint a kilőtt nyíl, halad előre.

Nem ért rá egyik sem megjegyzéseket tenni azon borzadalmas kaland felől, melyet a kaczer fátolkának köszönhettek; futottak a korhadt falevelekkel tele, elhagyott uta-

hol utasított, hogy az előljároság által becsültesen meg mindent. Ez még az nap délután meg is történt. De fájdalom! elviselhetlenül nehezedett keblére. Másnap 27-én reggel házában halva találták; felakasztotta magát. A faluban mindenki sajnálta, mert józanéletű, takarékos és becsületes ember volt.

Találmányok.

Uj képlékeny fémötvény.

Rézfoncsor (amalgam).

Előállítás. Ha rézéleg könnyenyle vagy kénsavas réz vízbeni oldata horganydarabkákkal szinítettik: vegytiszta rezet kapunk. Ezen vegytiszta finom rézporból, a szerint, mint a milyen keménységű ötvény készítése czéloztatik, 20, 30, 36 súlyrész — minél több réz vétetik hozzá, annál keményebb lesz az ötvény — egy öntött vas vagy porcellán mozsárban 1-85 fajsúlyú kénsavval jól megnedvesítettik és összegyuratik. Ezután az ily módon nyert fémgyurmához folytonos kavarásközben 70 súlyrész higanyt elegyítünk. Midőn a higany az egész rézzel ötvözödött, a kavarással felhagynak és az alkalmazott kénsavat forró vízzel kimossuk tökéletesen. Kihülés után 10—12 óra mulva egy fémkeménységű anyagot nyerünk, és kész a rézötvény.

Ezen ezüst fémű ötvény sem hígított savakban, sem aetherben, sem forró vízben nem oldódik. Fajsúlyja ugy lágy, mint kemény állapotban ugyanaz. Lágy állapotában oly bensőleg tapad minden fémmele, üveggel, porcellánnal és egyéb anyagokkal, hogy azt elválasztani csaknem lehetetlen, s ezen sajátágánál fogva oly fém tárgyak összeragasztására, melyek nem forraszthatók, kitűnő sikerrel alkalmazhatók.

Ha ezen rézötvényt mint ragaszt (kitt) akarjuk használni, előbb folytonosan lágy és tapadóképes állapotba kell átváltoztatni. E czélból a fennebbi módon előállított kemény rézötvényből egy darabot körülbelül 300 R. fokra hevítvén, egy 100 R. fokra hevített vasmoszárnban addig kell törni és dörzsölni, míg olyan lágy és képlékeny lesz, mint a viasz. Ezen állapotában két fém szinített részei közé tapasztva, azok légmentesen összetapadnak; 10—12 óra mulva az ötvény megkeményedvén, tetszés szerint csiszolható, reszelhető, esztérgályozható, szóval: erőműileg bármily alakúvá kidolgozható. Közl: Szabó Albert.

Kimutatás.

A kézdívasárhelyi Stephanie menház javára 1886. évi január 23-án tartott táncvigalom alkalmával felülfizettek:

Báró Szentkereszty Stephanie ö méltósága 2 frt; Szöcs József polgármester, ifj. Tóth

kon, mig egyszerre az öreg Mari hirtelen megállapodott.

Gróner bácsi, a másik ágból való Mari atyja, jött velük szemben.

Az idős ur erősen közelálló volt, ámbár ezt a fogatkozását halálban tagadta, s valószínű, hogy most is — a nélkül, hogy észre vette volna a lelkendezve szaladó lányokat — elment volna mellettük, ha az öreg Mari, feledve jedséget és fátolt, megkapatva az ösztönné vált szokás által, szépen bukkerlit nem csap előtte s félénk hangon azt nem mondja neki:

— Kiszti hand, nagybácsi!

A nagybácsi megáll, fölemeli a pápaszemes orrát arra felé, a merről a hang jön, s mikor meglátja a fátolkákat, önkénytelenül félmagastetejű kalapjához nyúl, de csakhamar visszahajja a kezét és haragosan áll a lányok elé.

— Ah! aha! — Hát ti?! — És így? — Fátol? Haza! — Haza előttem! Haza előttem! — Haza!

A két ur a távolban kacagni kezdett; Mari, a másik ágból való, valamit mormolt a libáról, miközben ajkait bosszankodva harapdálta; az öreg Mari fejlesütve indult meg a kérélehetlen bácsi előtt s remegve gondolt a mama szavaira:

— Fátolnak hívják, pedig szemteleneknek kellene nevezni. Jót állók érte, hogy az én lányom sohasem fogja viselni!

Mi lesz most odahaza?...

— Oh! milyen keserű is ez az élet!

(Gondüző.)

István, özv. Csiszár Mihályné 1—1 frt; Szabó Róza, N. N. 80—80 kr; Szabó Mózes lakatos 62 kr; Györfy Lajos, Györfy Sándor, Dézsi Ferencz, Nagy Lajos, Nagy Gyula, Fejér Ferencz, Kovács József szöcs, Sáska Antal, Policzer József 60—60 kr; Török Sándorné, Szabó Mózesné, Benkő Sándor szeszgyáros, Jancsó Mózes szeszgyáros, Benkő Sándor városkapitány, Pap István, Baka Lajos vendéglős, özv. Pál Andrásné 50—50 kr; Barta Mór, Rozanek Jánosné, Kovács Károly ker., Kajtár János, Jancsó Ferencz szöcs, Pongrácz János, Schwarcz Benő 40—40 kr; Sükö Károly, Mauthe János, ifj. Szotyori Dani timár, Spitzer Herman 30—30 kr; Szöcs Károly ker., Pitrof Lajos, Jancsó Dénes, Málnási Kristóf, ifj. Jancsó Károly mészáros, Kréniczky Károly, Balog Sándor szgy., Korondi Lajos, Bodó Dávid, Jancsó József szijgy., ifj. Molnár János timár, Novák Sándor, Kovács Károly ny., ifj. Szotyori József, Jancsó Béla, Mészáros Gyula, Barla Ferencz, Janovics Sándor, Policzer Józsefné, Hoffmann Lukács, Klünglein Vendelin, Dézsi István borbély, Bene Albert, Barabás N. fővigyázó, Balás Géza, Nagy János, Kelemen Elek, Bertalan Izsák száz., Csiszár Dávid 20—20 kr; Rác Jánosné, Rác Gergely, Jancsó Mózes tim., N. N. 10—10 kr.

Fogadják a szives adakozók, nemkülönbén Kovács József, Binder Lajos, Györfy Lajos, Nagy Gyula, Dézsi Ferencz, Nagy József, ifj. Fejér Ferencz, Györfy Sándor urak és Szabó Róza k. a. a meghívók elhordásáért, Jancsó István és Boda Gergely urak a pénztárosi teendők teljesítéséért, intézetünk nevében hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhely, 1886. jan. 24.

Özv. Pap Andrásné,
a menház alelnöke.

Szerkesztői izenetek.

Tek. Pethő Gyula urnak. Az előfizetési díjt kö szönettel vettük. Munkálkodását kérjük jövőre Szives üdvözlét!

Gy. I. Kérjük beküldeni.

V. J. Szivesen látjuk jövőre is.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprensz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyilt tér.)*

Tiszta selyem szöveteket méterenkint 80 krért, ugy-

szintén 1 frt 10 krért és 1 frt 35 krtól 6 frt 50 krig (szines, vonalozott és kockás minták) szállit egyes ruhára való darabokban és végekben vámmentesen a helyszínére G. Henneberg (cs. kir. udvari szállító) selyemgyár-raktára Zürichben. Minták azonnal küldetnek. Levelek 10 kr szállitási díjba kerülnek.

Szines és fekete selyem Grenadinok méterenkint 95

krtól 9 frt 15 krig (10 különböző minőségben) szállit egyes öltönyre való darabokban és végekben vámmentesen a helyszínére G. Henneberg (cs. kir. udvari szállító) selyemgyár-raktára Zürichben. Minták azonnal küldetnek. Levelek 10 kr szállitási díjba kerülnek.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Sz. 454—1886.

Árverési hirdetmény.

Bitá község szesz és szeszese italok árulhatásának joga az 1886-ik év ápril hó 24-től számított három egymás után következő évre kiadandó lévén, annak

